

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY**KOD**

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem***EGZAMIN MATURALNY
Z GEOGRAFII****POZIOM ROZSZERZONY****MAJ 2010****Instrukcja dla zdającego**

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 23 strony (zadania 1 – 37) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora.
7. Barwną mapę możesz oderwać, ale po zakończeniu pracy włóż ją do arkusza egzaminacyjnego.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
150 minut****Liczba punktów
do uzyskania: 60**

MGE-R1_1P-102

Zadania 1–7 wykonaj na podstawie załączonej barwnej mapy przedstawiającej fragment Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej oraz własnej wiedzy.

Zadanie 1. (1 pkt)

Na fotografii przedstawiono ruiny zamku w Podzamczu (pole G1).

Źródło: www.dfv.pl

Na podstawie mapy, fotografii i własnej wiedzy podaj dwa walory środowiska przyrodniczego, które przyczyniły się do wybudowania zamku w tym miejscu.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 2. (1 pkt)

Z wieży zamku w Podzamczu (pole G1) zmierzono azymuty w kierunku

- A. Małej Skały (pole G2)
- B. skały Gołębnik (pole G2)
- C. wzniesienia o wysokości 434 m n.p.m. (pole H2)
- D. wzniesienia o wysokości 456 m n.p.m. (pole F2).

Zapisz literę, którą oznaczono obiekt o największej wartości zmierzonego azymutu.

Litera

Zadanie 3. (1 pkt)

Na podstawie przebiegu koryta Białej Przemszy podaj nazwę dominującego rodzaju erozji rzecznej. Uzasadnij odpowiedź.

Erozja

Uzasadnienie

Zadanie 4. (2 pkt)

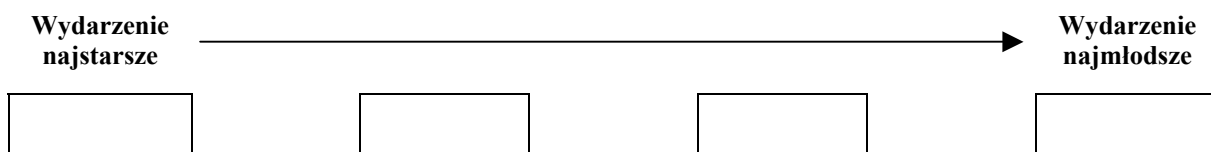
W zamieszczonym poniżej tekście opisano zjawiska poprzedzające powstanie Pustyni Błędowskiej.

Na obszarze Pustyni Błędowskiej rzeki utworzyły w skałach triasowych głębokie doliny. W plejstocenie podczas kolejnych zlodowaceń te doliny były stopniowo wypełniane osadami piaszczysto-żwirowymi, aż zanikły całkowicie. Wraz ze zmianą klimatu na cieplejszy obszar dzisiejszej pustyni został w holocenie stopniowo opanowany przez roślinność leśną. Taki stan trwał do XIII w. W tym czasie w okolicach Olkusza powstał ośrodek górniczo-hutniczy. Na dużą skalę eksploatowano tu rudy ołowiu i srebra. Wybudowano piece hutnicze, które były opalane węglem drzewnym. Teren został pozbawiony lasów. Wylesienie było przyczyną zniszczenia gleby i odsłonięcia luźnych piasków. Wtedy zostało ukształtowane przez człowieka pustynne oblicze tego terenu. Wiatr zaczął intensywnie przenosić piasek, budować ruchome wydmy i tworzyć obniżenia deflacyjne.

Na podstawie: Szczypek T., Wika S., Czyłok A., Rachmonow O., Wach J., *Pustynia Błędowska fenomen polskiego krajobrazu*, Wydawnictwo Kubajak, 2001 r.

a) Na podstawie tekstu wybierz cztery wydarzenia, które doprowadziły do powstania Pustyni Błędowskiej. Wybrane wydarzenia uszereguj w kolejności od najstarszego do najmłodszego, wpisując w ramki odpowiadające tym wydarzeniom litery.

- A. Osuszenie i oziębienie klimatu w holocenie.
- B. Wypełnienie materiałem fluwiogłacjalnym głębokich dolin rzecznych.
- C. Akumulacyjna i erozyjna działalność wiatru na antropogenicznie przekształconym terenie.
- D. Odsłonięcie piasku na skutek wycinania lasów.
- E. Powstanie ośrodka górniczo-hutniczego.

b) Wpisz we właściwe miejsca tabeli, obok wartości średniej rocznej temperatury powietrza i rocznej sumy opadów, podane poniżej nazwy pustyń.

Pustynie: Błędowska, Gobi, Sahara.

Obszar	Średnia roczna temperatura powietrza (w °C)	Roczna suma opadów (w mm)
	25,4	21
	7,5	700
	3,8	107

Źródło: Szczypek T., Wika S., Czyłok A., Rachmonow O., Wach J., *Pustynia Błędowska fenomen polskiego krajobrazu*, Wydawnictwo Kubajak, 2001 r.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.	4 a.	4 b.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt					

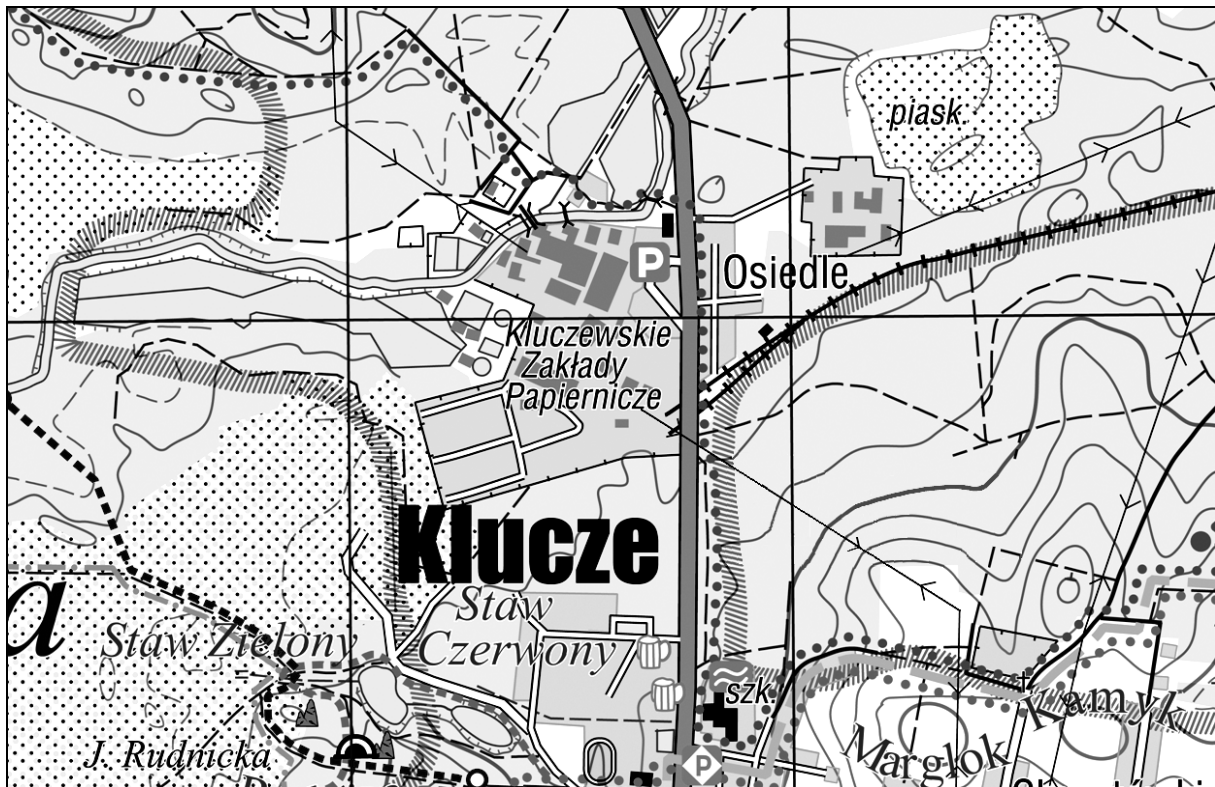
Zadanie 5. (2 pkt)

Podaj trzy różnice między elementami środowiska przyrodniczego obszarów przedstawionych na mapie w polach F4 i F5.

1.
2.
3.

Zadanie 6. (1 pkt)

Poniżej przedstawiono fragment obszaru barwnej mapy szczegółowej.

Skala 1:20000

Wybierz miejsce, w którym rzeźba terenu sprzyja budowie wyciągu narciarskiego. Powyżej na mapie narysuj trasę wyciągu, drogę dojazdową i parking, stosując podane w legendzie symbole.

	trasa wyciągu
	droga dojazdowa
	parking

Zadanie 7. (1 pkt)

Oblicz wysokość górowania Słońca w dniu przesilenia zimowego dla miejsca, w którym znajduje się szkoła w Chechle (E6). Zapisz obliczenia.

Obliczenia

Wysokość górowania Słońca

Zadanie 8. (1 pkt)

Oblicz długość geograficzną Nowego Orleanu, wiedząc, że podczas momentu górowania w Krakowie (50°N, 20°E) w Nowym Orleanie jest godzina 4⁴⁰ miejscowego czasu słonecznego. Zapisz obliczenia.

Obliczenia

Długość geograficzna Nowego Orleanu

Zadanie 9. (2 pkt)

Poniższe zdania dotyczą ukształtowania powierzchni Ziemi.

Wpisz obok każdego zdania literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, gdy zdanie jest fałszywe.

Antarktyda jest kontynentem o najniższej średniej wysokości n.p.m.

Cechą Wyżyny Wschodnioafrykańskiej jest obecność zrębów i rowów tektonicznych.

W Ameryce Południowej niziną o największej powierzchni jest Nizina Zatokowa.

Najgłębsza depresja na Ziemi znajduje się w Azji.

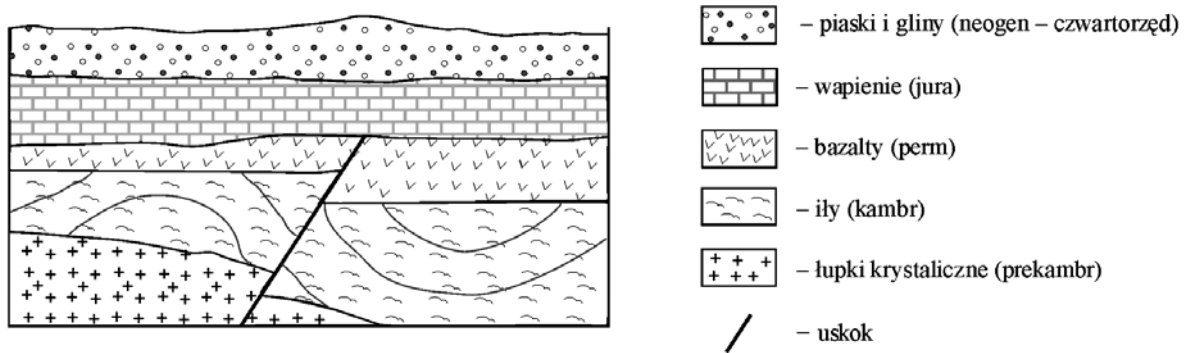
Rowy oceaniczne towarzyszą strefom subdukcji.

Najgłębszy na świecie rów oceaniczny jest położony u zachodnich wybrzeży Jawy.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	5.	6.	7.	8.	9.
	Maks. liczba pkt	2	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 10. (2 pkt)

Na rysunku przedstawiono uproszczony przekrój geologiczny.

Na podstawie: Srokosz W., *Geografia – zadania, wskazówki, zasady oceniania*, Nowa Era, Warszawa 2004 r.

a) Uzupełnij poniższe zdania, wpisując właściwe określenie spośród podanych w nawiasach, tak aby zdania dotyczące zamieszczonego przekroju geologicznego były prawdziwe.

Uskok powstał (wcześniej / później) niż warstwa skał bazaltowych.

Transgresja morska miała miejsce w (jurze / permie)

Pozostałością zlodowacenia są (iły i łupki krystaliczne / piaski i gliny)

b) Określ wiek względny warstwy wapieni.

.....

Zadanie 11. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok każdego obiektu nazwę odpowiedniego czynnika oraz nazwę procesu rzeźbotwórczego, który doprowadził do jego powstania. Czynniki i procesy wybierz spośród podanych poniżej.

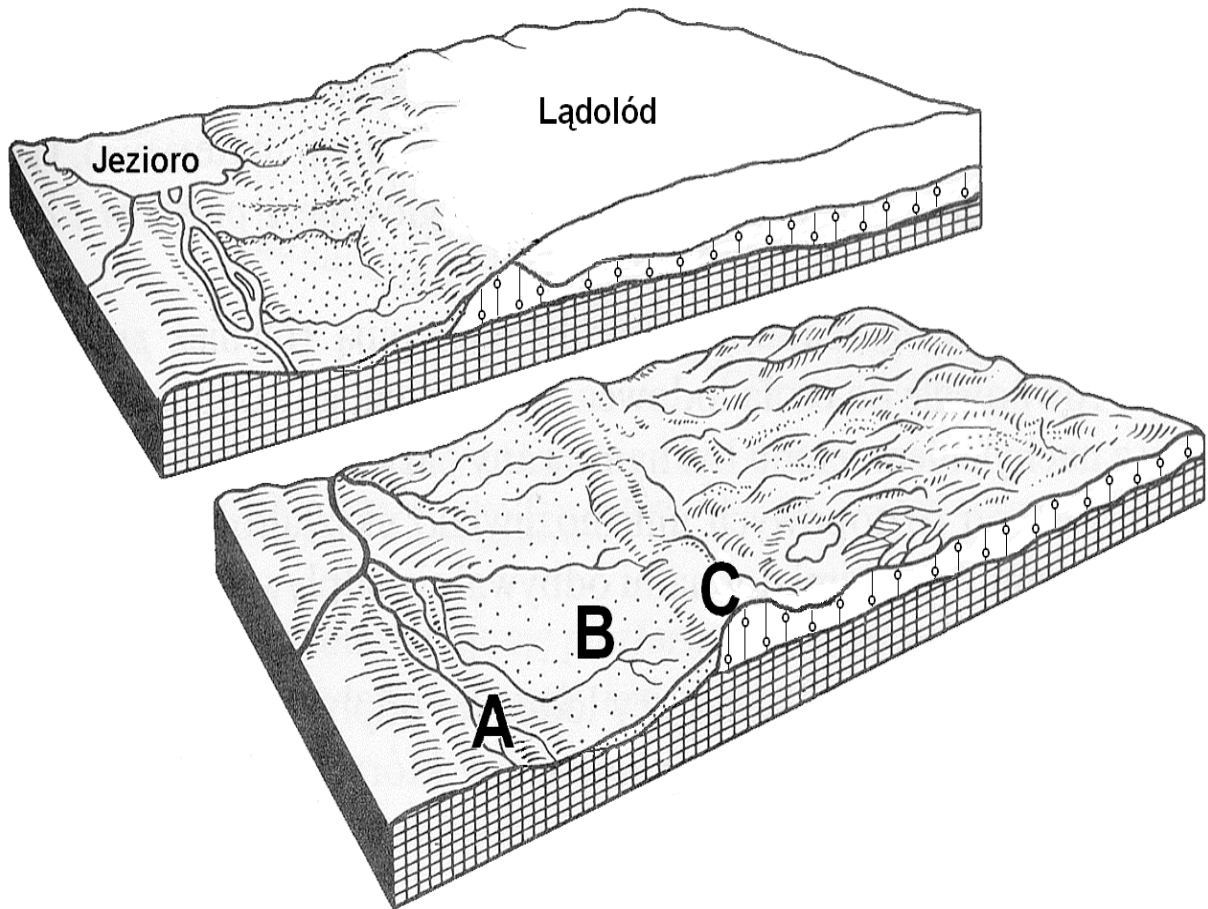
Czynniki rzeźbotwórcze: lodowiec górski, morze, rzeka, wiatr, woda z CO₂, wody fluwiogłacjalne.

Procesy rzeźbotwórcze: abrazja, akumulacja, egzaracja, erozja boczna, korazja, krasowienie.

Obiekt	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces rzeźbotwórczy
Czarny Staw nad Morskim Okiem		
Klif w Jastrzębiej Górze		
Mierzeja Helska		
Wydmy w Słowińskim Parku Narodowym		

Zadanie 12. (1 pkt)

Na rysunkach przedstawiono formy rzeźby terenu w czasie postoju lodowca oraz po jego ustąpieniu. Literami A–C oznaczono wybrane formy rzeźby polodowcowej.

Na podstawie: Dylikowa A., Makowska D., Makowski J., Olszewski T.,
Ziemia i człowiek, WSiP, Warszawa 1994 r.

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednie miejsca nazwy form rzeźby polodowcowej wybrane spośród podanych poniżej oraz litery, którymi oznaczono je na rysunku.

Formy rzeźby polodowcowej: kem, oz, pradolina, sandr, wzgórze moreny czołowej.

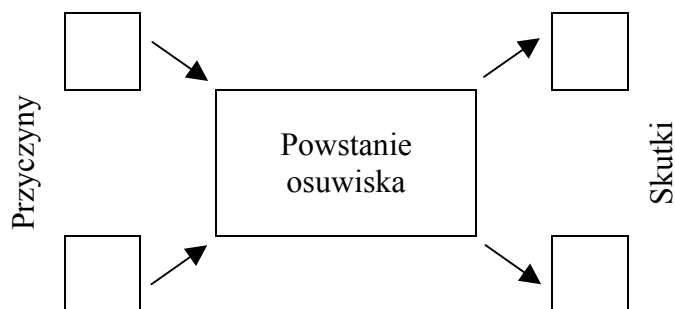
Formy utworzone w wyniku akumulacji		Forma utworzona w wyniku erozji	
Nazwa formy	Litera na rysunku	Nazwa formy	Litera na rysunku

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	10 a.	10 b.	11.	12.
	Maks. liczba pkt	1	1	2	1
	Uzyskana liczba pkt				

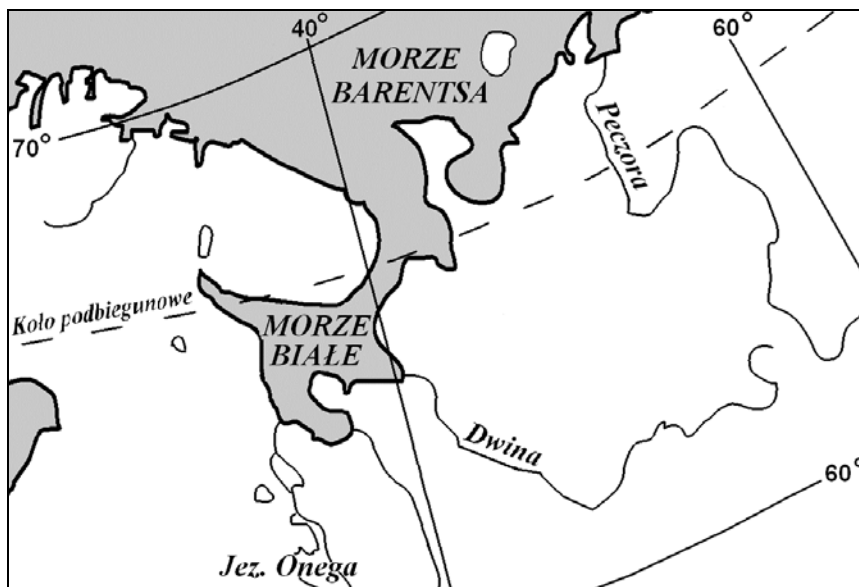
Zadanie 13. (1 pkt)

Uzupełnij model przedstawiający przyczyny i skutki powstania czynnego osuwiska. Wybierz spośród podanych właściwe określenia i wpisz w odpowiednie miejsca litery, którymi je oznaczono.

- A. Zalesienie stoków wzgórza.
- B. Długotrwałe intensywne opady deszczu.
- C. Podcięcie stoku podczas budowy drogi.
- D. Pękanie ścian budynku.
- E. Powstanie płaszczowiny.
- F. Powstanie zniekształceń (pęknięć, garbów) na drodze.

Zadanie 14. (1 pkt)

Poniżej przedstawiono położenie Morza Białego, którego zatoki charakteryzują się występowaniem różnic zasolenia wód w ciągu roku. Ich zasolenie zimą jest najwyższe. Koniec wiosny i lato to okres występowania niższego zasolenia w zatokach Morza Białego.

Podaj przyczynę zmniejszania się wiosną zasolenia wód w zatokach Morza Białego.

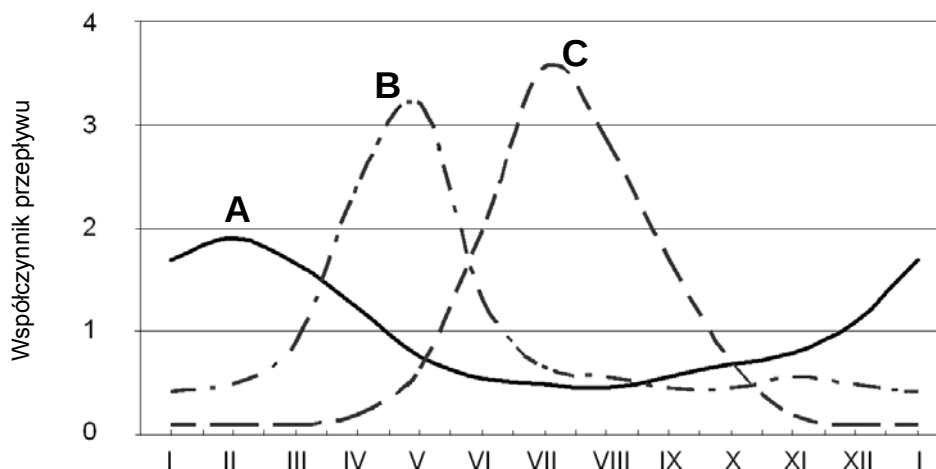
.....

.....

.....

Zadanie 15. (2 pkt)

Na wykresach przedstawiono zróżnicowanie rocznych przepływów trzech europejskich rzek.

Na podstawie: Flis J., *Wstęp do geografii fizycznej*, WSiP Warszawa 1988 r.

a) Uzupełnij legendę, wpisując we właściwe miejsca podane poniżej nazwy rzek.

Rzeki: Dniepr, Rodan (w Alpach), Sekwana (w Paryżu).

Legenda

A.

B.

C.

b) Wyjaśnij zróżnicowanie przepływów w ciągu roku dla rzek oznaczonych na wykresie literami A, C.

Rzeka A

.....

Rzeka C

.....

Zadanie 16. (2 pkt)

a) Uzupełnij podane prawidłowości, wpisując określenia *mniej* lub *więcej*.

Dobowe amplitudy temperatury powietrza są w strefie równikowej niż w strefie umiarkowanej.

Dobowe amplitudy temperatury powietrza na obszarach pozbawionych roślinności są niż na obszarach porośniętych lasem.

b) Sformułuj prawidłowość dotyczącą zróżnicowania dobowych amplitud temperatury powietrza w zależności od stopnia zachmurzenia.

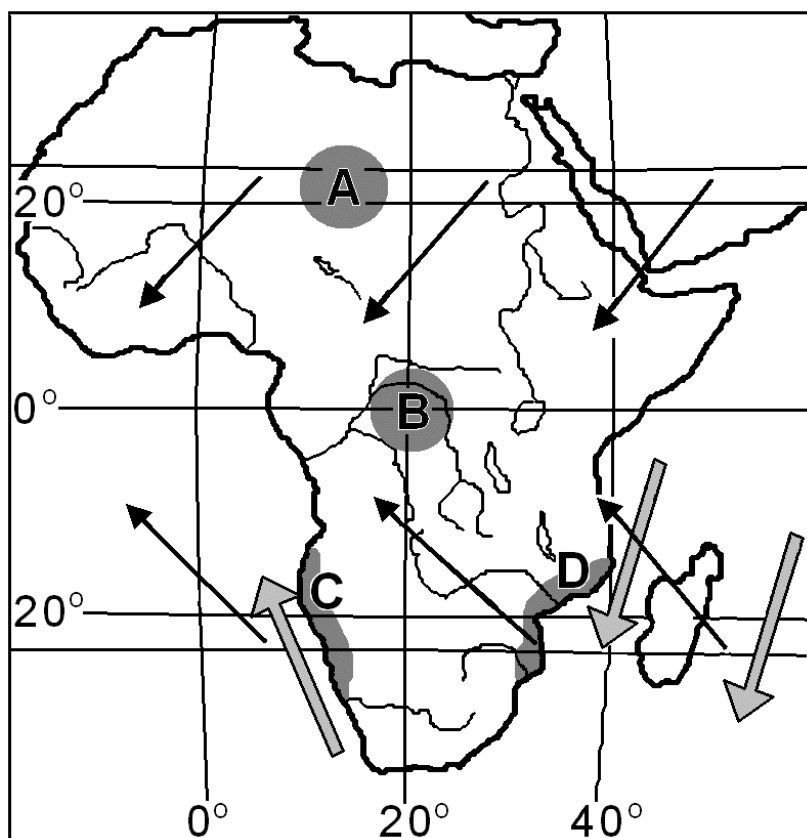
.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	13.	14.	15 a.	15 b.	16 a.	16 b.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 17. (2 pkt)

Na mapie przedstawiającej przeważające kierunki pasatów i wybrane prądy morskie oznaczono literami A–D cztery obszary różniące się roczną sumą opadów atmosferycznych.

→ pasaty
→ prądy morskie

- a) Na podstawie mapy i własnej wiedzy o międzyzwrotnikowej cyrkulacji powietrza (cyrkulacji pasatowej) wyjaśnij różnicę między wartościami rocznej sumy opadów atmosferycznych w obszarach A i B.

.....

.....

.....

.....

- b) Na podstawie mapy podaj przyczynę różnicy między wartościami rocznej sumy opadów atmosferycznych w obszarach C i D.

.....

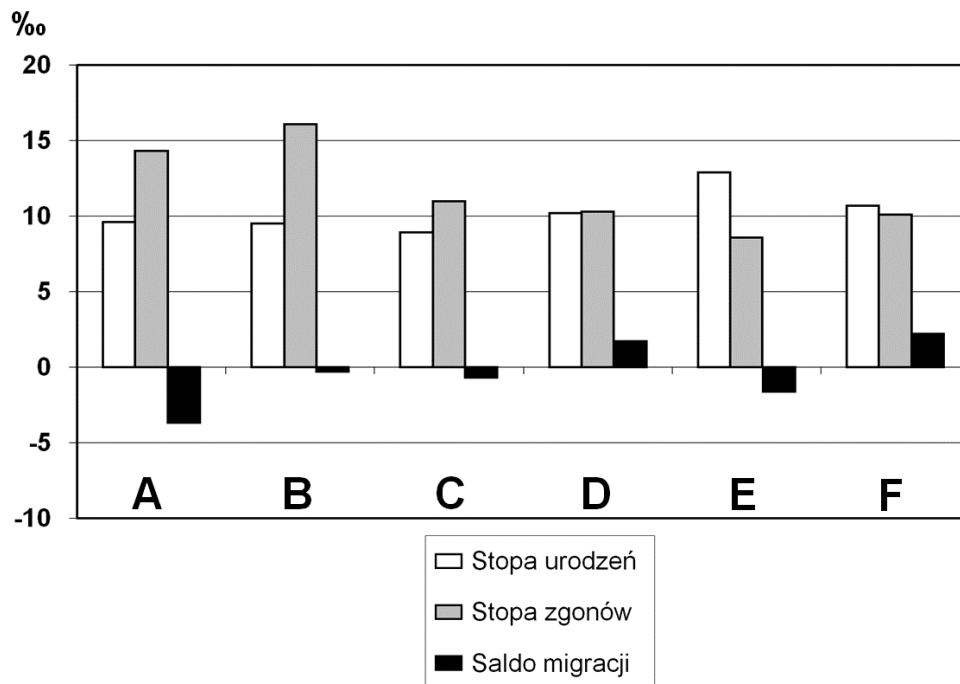
.....

.....

.....

Zadanie 18. (1 pkt)

Na wykresie przedstawiono stopę urodzeń i stopę zgonów oraz saldo migracji zagranicznych w 2007 r. w wybranych krajach oznaczonych literami A–F.

Na podstawie: www.cia.gov

Pogrupuj wymienione na wykresie kraje według wielkości przyrostu rzeczywistego, wpisując litery we właściwe miejsca tabeli.

Kraje o przyroście rzeczywistym	
dodatnim	ujemnym

Zadanie 19. (2 pkt)

Wymień trzy następstwa dla Francji spowodowane napływem do tego kraju imigrantów spoza obszaru Europy.

1.
2.
3.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17 a.	17 b.	18.	19.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 20. (1 pkt)

W poniższej tabeli podano dane dla dwóch wybranych mniejszości narodowych w Polsce, pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r.

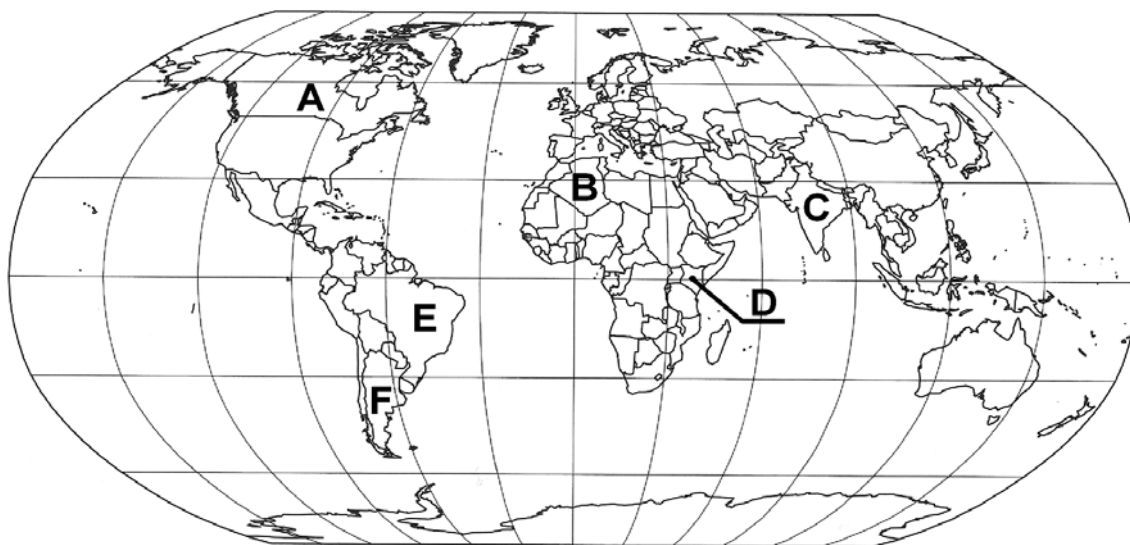
Rozpoznaj mniejszości narodowe przedstawione w tabeli. Wpisz ich nazwy w odpowiednie komórki tabeli.

Mniejszość narodowa	Liczba osób	Zamieszkiwane województwa (w nawiasie podano procent ogółu mniejszości narodowej zamieszkującej dane województwo)
	48 737	podlaskie (98%)
	30 957	warmińsko-mazurskie (39%), zachodniopomorskie (13%), podkarpackie (11%)

Na podstawie: www.stat.gov.pl

Zadanie 21. (1 pkt)

Na mapie oznaczono literami wybrane kraje, które przeżywały w swojej historii okres zależności kolonialnej. Związki wielu byłych terytoriów kolonialnych z krajami, od których zależały, uwidaczniają się do dzisiaj między innymi w umiejętności posługiwania się językiem kraju, któremu terytoria te były podporządkowane. Wiele byłych terytoriów kolonialnych używa języka kraju, od którego zależały, jako urzędowego.

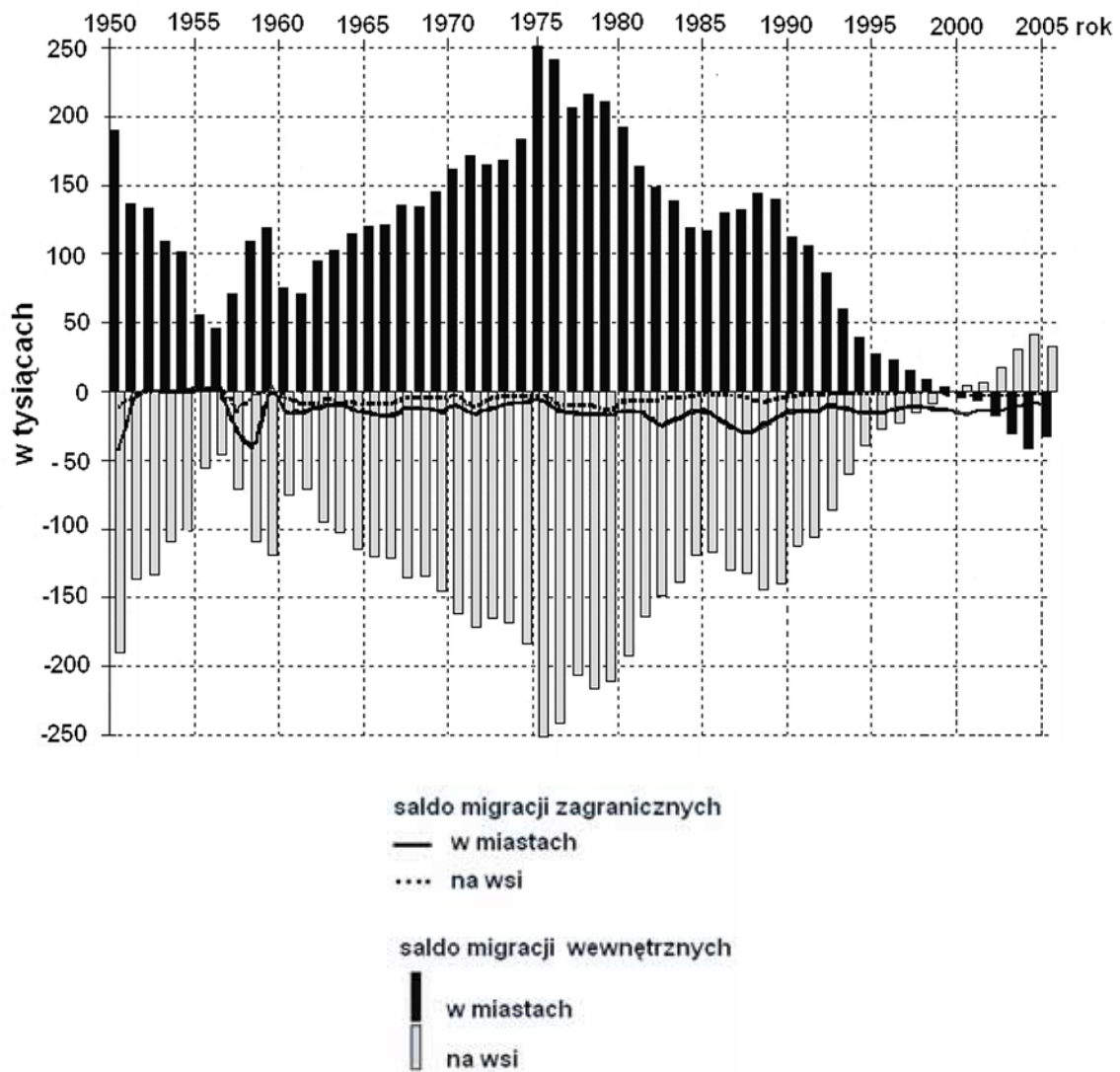

Spośród krajów oznaczonych literami A–F wybierz ten, w którym jest powszechnie używany język hiszpański, oraz ten, w którym jest powszechnie używany język portugalski. Wpisz do tabeli nazwy tych krajów oraz litery wskazujące ich położenie na mapie.

Język	Nazwa kraju	Oznaczenie kraju na mapie
hiszpański		
portugalski		

Zadanie 22. (2 pkt)

Na wykresie przedstawiono saldo migracji ludności Polski na pobyt stały w latach 1950–2005.

Źródło: www.stat.gov.pl

Na podstawie wykresu i własnej wiedzy podaj zmianę tendencji migracji ludności Polski, jaka wystąpiła po 2000 roku, oraz wymień dwie przyczyny tej zmiany.

Zmiana

.....

.....

Przyczyny zmiany

1.

.....

2.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.	21.	22.
	Maks. liczba pkt	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 23. (1 pkt)

W tabeli podano wybrane dane dotyczące ludności Rosji w 2009 r.

Liczba ludności w mln	Liczba mężczyzn w mln	Średni czas trwania życia kobiet w latach	Średni czas trwania życia mężczyzn w latach
140,0	64,5	73,1	59,3

Na podstawie: www.cia.gov

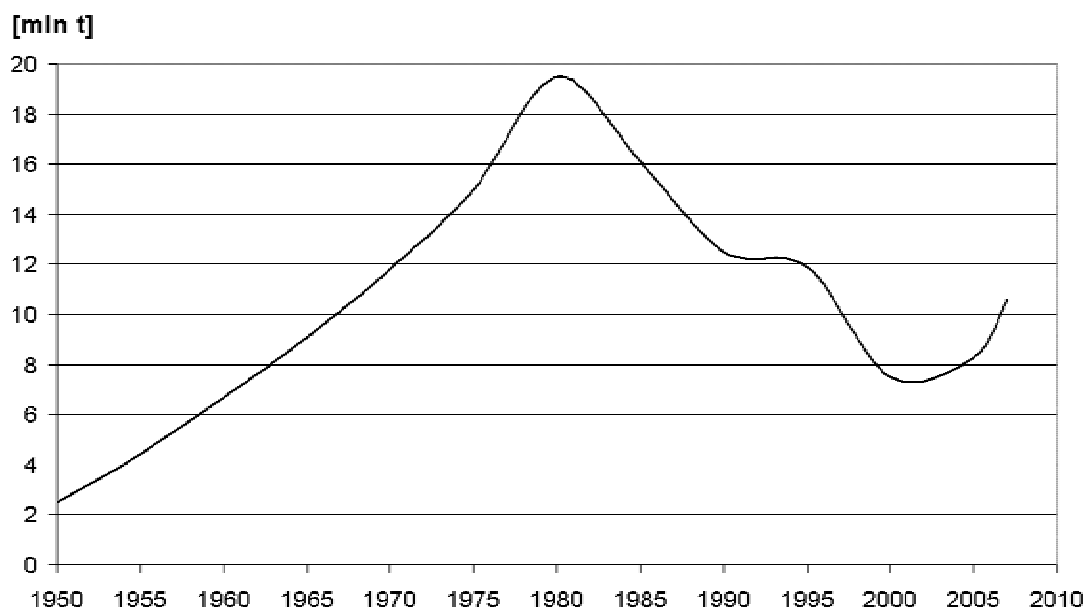
Oblicz współczynnik feminizacji ludności Rosji, wybierając z tabeli dane niezbędne do wykonania obliczeń. Zapisz obliczenia.

Obliczenia

Współczynnik feminizacji

Zadanie 24. (2 pkt)

Na wykresie przedstawiono wielkość produkcji stali w Polsce w latach 1950–2007.

Źródło: *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2008*, GUS, Warszawa 2008 r.

Na podstawie wykresu i własnej wiedzy podaj:

a) dekadę o największym wzroście produkcji stali oraz jego przyczynę.

Dekada

Przyczyna

.....

.....

b) przyczynę wzrostu produkcji stali po 2000 r.

.....

.....

Zadanie 25. (2 pkt)

Skreśl w każdej z grup województw Polski nazwę tego, które nie spełnia kryterium dotyczącego lokalizacji opisanych zakładów przemysłowych.

Opisy lokalizacji zakładów przemysłowych	Grupy województw
Województwa, w których zlokalizowano cementownie i zakłady wapiennicze ze względu na występowanie tam złóż wapieni.	lubelskie opolskie podlaskie świętokrzyskie
Województwa, w których zlokalizowano cukrownie w pobliżu obszarów uprawy buraka cukrowego na bardzo dobrych i dobrych glebach.	dolnośląskie kujawsko-pomorskie lubelskie lubuskie
Województwa, w których zlokalizowano fabryki celulozy i papieru ze względu na dostęp do wody i bliskość zasobów leśnych.	kujawsko-pomorskie lubelskie lubuskie pomorskie

Zadanie 26. (1 pkt)

Rozpoznaj opisane poniżej okręgi przemysłowe Polski i wpisz we właściwe miejsca ich nazwy.

- A. Okręg położony w centralnej części Polski. Został założony na początku XIX w. Specjalizował się w przemyśle włókienniczym. Charakteryzuje się wysokim współczynnikiem feminizacji. Ze względu na kryzys przemysłu lekkiego okręg jest restrukturyzowany.

.....

- B. Okręg położony w pobliżu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i powiązany z zakładami na jego obszarze. Przemysł jest skoncentrowany w głównym mieście, w którym wybudowano na przełomie lat 40. i 50. XX w. jedną z największych hut żelaza w Polsce. W tym okręgu funkcjonowała huta aluminium, w której zaprzestano wytopu na początku lat 80. XX w.

.....

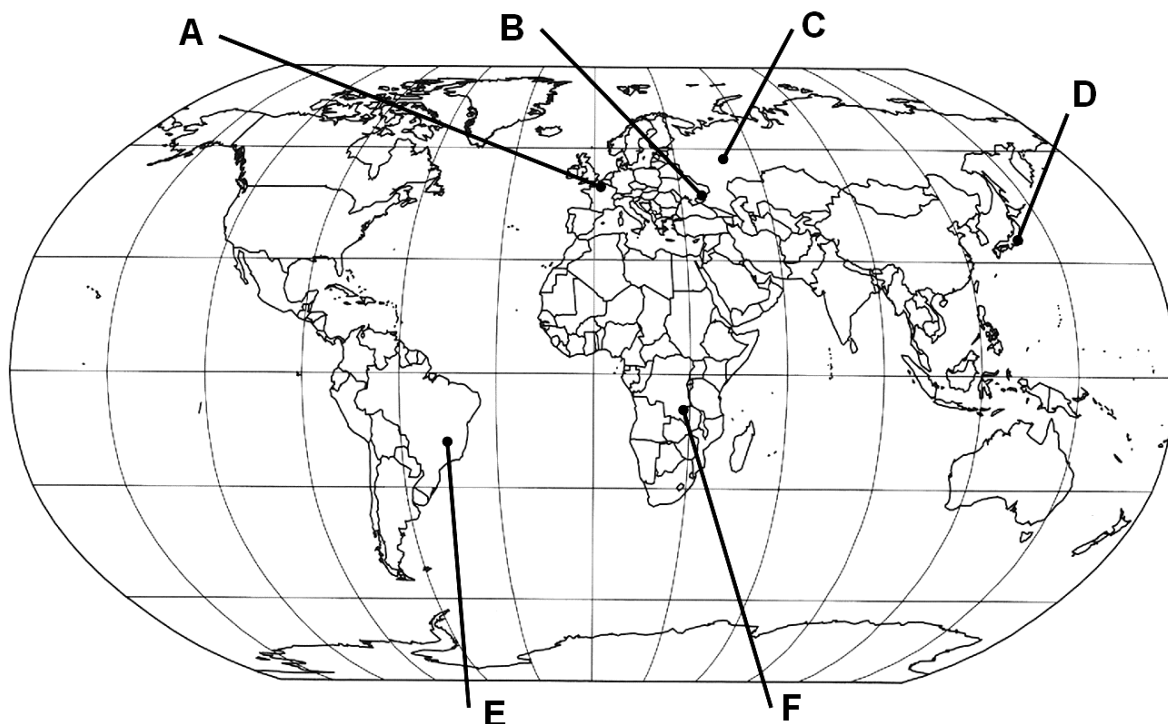
- C. Jeden z okręgów przemysłowych położonych na północy Polski. Specjalizuje się w przemyśle stoczniowym i rafineryjnym.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	23.	24 a.	24 b.	25.	26.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2	1
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 27. (2 pkt)

Na mapie zaznaczono literami A–F położenie wybranych okręgów przemysłowych.

Wpisz do tabeli nazwy trzech okręgów przemysłowych, które rozwinęły się głównie dzięki wydobyciu miejscowych rud metali, oraz litery, którymi na mapie oznaczono te okręgi przemysłowe. Nazwy okręgów wybierz spośród podanych poniżej.

Okręgi przemysłowe: Doniecki, Minas Gerais, Północny, Shaba, Tokijski, Uralski.

Nazwa okręgu przemysłowego	Litera na mapie

Zadanie 28. (1 pkt)

Na świecie technopolia są często lokalizowane w największych metropoliach o zrestrukturyzowanym przemyśle lub poza strefami zurbanizowanymi.

Uzasadnij lokalizację technopolii na poniżej wymienionych obszarach.

Lokalizacja w wielkich metropoliach

.....

.....

Lokalizacja poza strefami zurbanizowanymi

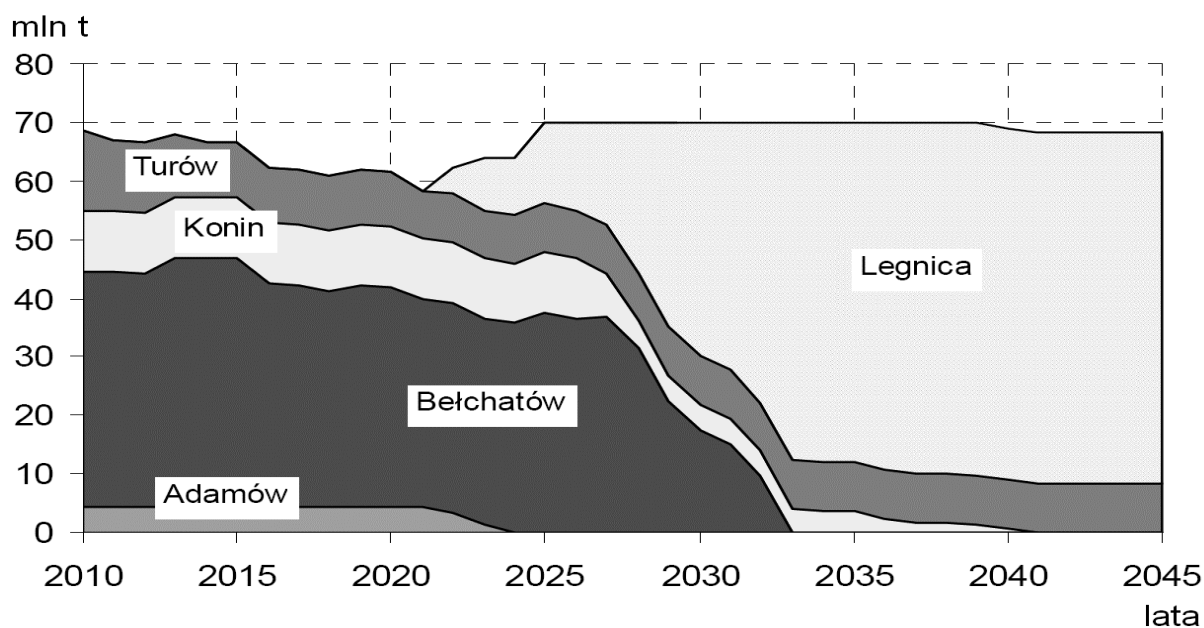
.....

.....

Zadanie 29. (2 pkt)

Zasoby węgla brunatnego w istniejących kopalniach w Polsce pozwolą na utrzymanie wydobycia na obecnym poziomie tylko do około 2020 roku. Rozważa się uruchomienie eksploatacji węgla brunatnego w nowym złożu Legnica.

Na wykresie przedstawiono wielkość przewidywanego wydobycia węgla brunatnego w czynnych zagłębiach: bełchatowskim, konińsko-adamowskim i turoszowskim oraz w zagłębiu legnickim, w którym planuje się rozpoczęcie eksploatacji.

Na podstawie: Grudziński Z., Lorenz U., Olkusi T., *Stan górnictwa węgla brunatnego w Polsce w 2007 roku*,
www.min-pan.krakow.pl

a) Na podstawie wykresu i własnej wiedzy przedstaw dwie zmiany społeczne lub gospodarcze, które mogą nastąpić w zagłębiu bełchatowskim w latach 2020–2045.

1.
2.

b) Na podstawie wykresu i własnej wiedzy przedstaw dwie zmiany przyrodnicze, które mogą nastąpić w zagłębiu legnickim w latach 2020–2045.

1.
2.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	27.	28.	29 a.	29 b.
	Maks. liczba pkt	2	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadania 30 i 31 wykonaj na podstawie poniższej mapy konturowej Chin, na której zaznaczono literami A–D cztery miejsca na dwóch największych rzekach tego kraju oraz położenie wybranych miast.

Zadanie 30. (2 pkt)

Zbudowana w latach 2001–2006 linia kolejowa łączy Pekin z Tybetem i kończy okres wielowiekowej izolacji Dachy Świata. Chiński rząd zapowiadał, że budowa kolei ma dwa cele: przyspieszenie rozwoju Tybetu oraz poprawienie bezpieczeństwa narodowego Chin. Inne emocje kolej wywołuje u rdzennych Tybetańczyków, którzy przez wieki żyli w izolacji.

a) Podaj nazwę zaznaczonego na mapie miasta, które jest stolicą Tybetu, oraz nazwę religii wyznawanej przez Tybetańczyków.

Nazwa miasta

Nazwa religii

b) Podaj dwa możliwe skutki (przyrodnicze, społeczno-gospodarcze lub polityczne) budowy tej linii kolejowej, których mogą się obawiać rdzenni Tybetańczycy.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 31. (3 pkt)

Budowa Zapory Trzech Przełomów i elektrowni wodnej na Jangcy spotkała się z protestami ekologów i wielu naukowców, którzy uważali, że tak wielka inwestycja spowoduje znaczne zmiany w środowisku geograficznym.

a) Zapisz literę, którą oznaczono na mapie położenie Zapory Trzech Przełomów na Jangcy.

.....

b) Podaj jedno pozytywne i jedno negatywne następstwo budowy zapory i elektrowni wodnej na Jangcy z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego.

Pozytywne następstwo

.....

.....

Negatywne następstwo

.....

.....

c) Wymień dwie korzyści gospodarcze dla Chin związane z tą inwestycją hydrologiczną na Jangcy.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 32. (2 pkt)

W tabeli przedstawiono udział w światowym eksporcie oraz wartość eksportu na jednego mieszkańca w wybranych krajach w 2000 r. i 2007 r.

Kraj	Udział w świecie w %		Eksport na 1 mieszkańca w dol. USA w 2007 r.
	w 2000 r.	w 2007 r.	
Niemcy	9,2	10,2	16090
	4,2	9,3	917
	13,1	8,9	3803
	8,0	5,4	5546
Francja	5,0	4,1	8794
Włochy	4,0	3,8	8491
Wielka Brytania	4,7	3,3	7174
Kanada	4,6	3,2	12667

Na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2009*, GUS, Warszawa 2009 r.

Na podstawie tabeli i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Wpisz we właściwe miejsca tabeli podane poniżej nazwy krajów.

Kraje: Stany Zjednoczone, Japonia, Chiny.

b) Zapisz nazwę kraju należącego do NAFTA wybraną spośród podanych w tabeli.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	30 a.	30 b.	31 a.	31 b.	31 c.	32 a.	32 b.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt							

Zadanie 33. (2 pkt)

Do opisów regionów rolniczych dopisz ich nazwę. Nazwy regionów wybierz spośród podanych poniżej.

Nazwy regionów: Australijsko-nowozelandzki, Północnoafrykański, Zachodnioeuropejski, Północnoamerykański, Ameryki Łacińskiej.

Opisy regionów:

- A. Występuje tu duże zróżnicowanie rolnictwa: zarówno ekstensywne rolnictwo chłopskie, samozaopatrzeniowe, jak i wielkoobszarowa ekstensywna gospodarka rynkowa. Cechą charakterystyczną jest wysoki stopień koncentracji własności ziemi. Występują tu wielkie gospodarstwa indywidualne (latyfundia, hacjendy), plantacje.

Region

- B. Cechą regionu jest bardzo wysoki poziom mechanizacji i nakładów kapitałowych oraz wysoka wydajność. Występują tu wielkoobszarowe gospodarstwa, zwane farmami, które są wyspecjalizowane w różnych rodzajach produkcji rolnej, często w całości przeznaczanej na sprzedaż.

Region

- C. Występuje tu duży udział ekstensywnego pasterstwa. Koczowniczy chów związany jest z wędrówkami ludności za stadami zwierząt w poszukiwaniu pastwisk, co jest wymuszone panującym klimatem. Równocześnie na małym obszarze występuje gospodarka zmechanizowana.

Region

- D. Rolnictwo regionu jest uprzemysłowione, wysokotowarowe, wielkoobszarowe, co sprzyja mechanizacji. Na dużej powierzchni prowadzony jest ekstensywny wypas bydła lub owiec, a rolnictwo intensywne skupione jest na terenach nawadnianych wodami artezyjskimi.

Region

Zadanie 34. (1 pkt)

Na mapie zaznaczono numerami 1–6 miejsca wybranych konfliktów zbrojnych.

Wpisz numer, którym oznaczono na mapie miejsce występowania danego konfliktu.

Konflikt w Osetii Południowej

Konflikt między Syngalezami i Tamilami

Zadanie 35. (2 pkt)

Wpisz obok opisów międzymorskich kanałów ich nazwy wybrane spośród podanych.

Kanały: Bałtycko-Białomorski, Kiloński, Koryncki, Mozambicki, Panamski, Sueski.

A. Uznawany za szczytowe osiągnięcie sztuki inżynierskiej początku XX wieku. Służy głównie do transportu ropy naftowej, węgla i zboża. W 1999 roku został przejęty przez państwo, na terytorium którego się znajduje.

.....

B. Zbudowany w XIX wieku, ale próby jego budowy podejmowano już w starożytności. Położony w środkowej Grecji, ma znaczenie przede wszystkim lokalne.

.....

C. Oddany do użytku w II połowie XIX wieku. W latach 1967–75 był zamknięty dla żeglugi w związku z konfliktem politycznym. W strukturze przewozów tym kanałem dominuje ropa naftowa i jej produkty.

.....

D. Kanał o największym znaczeniu w Europie, zbudowany w celu ominięcia trudnych do żeglugi cieśnin. Skraca drogę o około 700 km.

.....

Zadanie 36. (2 pkt)

Wykonaj polecenie na podstawie tekstu i własnej wiedzy.

Gazociąg Północny to planowany rurociąg mający służyć do transportu gazu ziemnego przez Morze Bałtyckie. Umowę o rozpoczęciu budowy podpisano w 2005 r. Planowany gazociąg ma być najdłuższym podmorskim dwukanałowym gazociągiem na świecie, a jednocześnie najpłycej położonym. Jego całkowita długość ma wynieść 1220 km. Morski odcinek Gazociągu Północnego ma liczyć 1189 km. Gaz będzie tłoczony pod ciśnieniem 210 atmosfer. Budowa gazociągu to kilkudziesięciomiesięczna inwestycja na obszarze liczącym około 2400 km² przy wykorzystaniu dużej liczby jednostek pływających i innego sprzętu. Sprawozdanie przyjęte przez Parlament Europejski wskazuje na możliwość istnienia zagrożenia ekologicznego dla środowiska Bałtyku, na co zwraca uwagę także większość państw nadbałtyckich.

Na podstawie: *Gazociąg Północny w pigułce*, www.gazeta.pl

Na przykładzie Morza Bałtyckiego uzasadnij, podając trzy argumenty, że budowa gazociągów na dnie mórz może stanowić zagrożenie dla środowiska geograficznego tych akwenów i dlatego powinna być prowadzona ze szczególną rozważą.

1.

.....

2.

.....

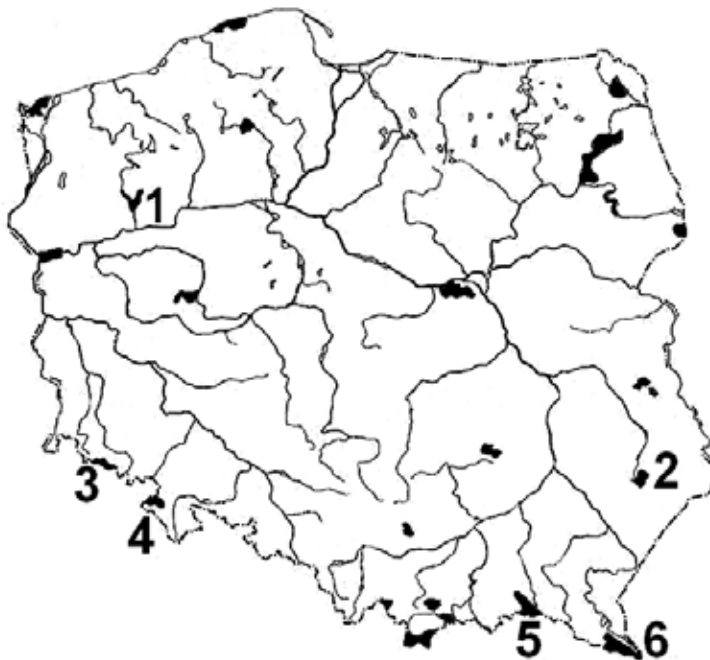
3.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	33.	34.	35.	36.
	Maks. liczba pkt	2	1	2	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 37. (3 pkt)

Na mapie numerami 1–6 oznaczono wybrane parki narodowe Polski.

W poniższej tabeli przedstawiono opisy parków narodowych.

a) Uzupełnij tabelę, wpisując nazwy opisanych poniżej parków narodowych oraz numery, którymi te parki oznaczono na mapie.

Opis parku narodowego	Nazwa parku narodowego	Numer parku narodowego na mapie
Obszar parku obejmuje pasmo górskie zbudowane z piaskowców i margli, w którym występują ciekawe formy – ostańce i labirynty skalne.		
Obszar parku obejmuje równiny sandrowe, jeziora polodowcowe i torfowiska.		
Na obszarze parku charakterystycznymi elementami krajobrazu są połoniny, dolina Sanu, łagodne stoki gór.		
Obszar parku obejmuje mało przekształcone zbiorowiska leśne, przez które przepływa Wieprz.		

b) Podaj numer, którym oznaczono park narodowy położony na obszarze

– Beskidu Niskiego

– Karkonoszy

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	37 a.	37 b.
	Maks. liczba pkt	2	1
	Uzyskana liczba pkt		

BRUDNOPIS